

Sanayici gemisini kurtarmaya çalışan kaptan pozisyonunda

Sanayiciler döviz kurlarının reel değerini yansıtmaması ve yüksek enflasyonun üretim maliyetlerini istikrarsızlaştırmasından yakınıyor. "Sanayici gemisini kurtarmaya çalışan kaptan pozisyonunda" diyen İSO Meclis Başkanı Yılmaz, "Rahat nefes almak için döviz kurlarının piyasa dinamikleriyle uyumlu hareket etmesi sağlanmalı" dedi.

Hayati ARIGAN

hayati.arigan@dunya.com

Istanbul Sanayi Odası Meclisi haftalık oturumunda konuşan Ender Yılmaz, bugün sanayi üretiminde niceliksel bir artışa rağmen yüksek enflasyonun yüzde 40 seviyesindeki seyri nedeniyle yerli üreticilerin katma değer yaratma kapasitesi önemli ölçüde erimeye devam ettiğini ifade etti.

Döviz kuru yapay baskılanması sorunu

Enflasyon, hammede, enerji ve iş gücü maliyetleri adeta bir makas gibi açıldığını belirten Yılmaz, "Döviz kurlarının yapay olarak baskılanması, ihracat yapmaya çalışan yerli üreticilerimizin fiyat avantajını korumasını imkansız kıldı. Ülkemizde tüm sektörlerde birim maliyetler son 2,5 yılda yaklaşık yüzde 250'nin üzerinde arttı. Ancak bu duruma paralel olarak kurlardaki göreceli sabitlik nedeniyle ihracatçımız Avrupa ve Asya'daki rakipleri karşısında fiyat rekabetini kaybetmeye devam ediyor" dedi.

İş dünyası temsilcileri yön bulma paniği yaşıyor

Bu durumun büyüme verilerinin ötesinde sanayide sürdürülebilirlik krizinde etken olduğuna dikkat çeken Yılmaz, "Sorunun köklerine bakıldığında, kur ve enflasyon ikilemi içerisinde ilk olarak Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın döviz kuru politikası sonucunda kurların piyasa dinamiklerine tam yansımaması, sanayicileri gelecek açısından ciddi şekilde endişelendirmektedir. Gelecek açısından ekonomide bir güven sorunu yaratan iş dünyası temsilcileri verimsizlik içinde yön bulma paniği de yaşamaktadır. Oysaki düşük döviz kuru aynı zamanda ithalatı da ucuzla-

Sanayiciler yıl sonuna kadar dayanabilecek mi?

Döviz kuru ve enflasyon dengesini gözetmeyen bir yaklaşımın büyüme hedeflerini mutlak surette riske atacağını belirten Yılmaz, "Sanayimizin rekabet gücünü bugün kısa vadeli politikalarla değil, uzun vadeli stratejik reformlarla korumamız gerektiğinin bilincindeyiz. Tabii sanayicilerimiz yılsonuna kadar dayanabilirse. Bu zorlu süreçte sanayimizin sanayicilerimizin yanında olmak, devlet ve özel sektör işbirliğiyle yapısal dönüşümü hızlandırmakta zorundayız" diye konuştu.

türken, diğer taraftan da yerli üretimi etkisizleştirerek çö-kertiyor" diye konuştu.

İhracat nominal artsa da karlılık sürekli düşüyor

Büyüme ile üretim maliyetlerinde çelişki oluştuğunu belirten Yılmaz şunları dedi; "Bu süreçte ihracatçının üretimdeki maliyet artışlarını fiyatlara yansıtmadığı için şirketlerin kar marjlarının da negatif olarak sürekli daralıyor. İkincisi ise faiz, enflasyon, kısır döngüsü.

Merkez Bankası'nın enflasyonla mücadelede yöngüsel bir sarmalın içinde çıkarak veya düşmemek için sınırlı kalması, üreticilerin üretim ve

finansman maliyetlerini sürekli yükseltiyor. Bu sebeple faizlerin de üretim odaklı olmaması nedeniyle yapılması gereken yatırımları da sektöre uğratıyor. Bu etkilenme sonucu, teknolojik yatırımların yapılamamasına olanak bırakarak verimlilik düşüşü, rekabet kaybı ve diğer yapısal risklerimizde ortaya çıktı. İhracatımız nominal olarak artsa da birim başına karlılık sürekli düşüyor. Önceki yıllarda ihracat yapan bir makine üreticisi 2023 ve öncesinde yaklaşık yüzde 5 ile 10 arasında olan kar marjını 2024'te 0 veya yüzde 1 düşürmek zorunda kaldı. Hatta birçok firma şu sıralar müşterilerinin kaybet-

memek adına maliyetlerin altında dayanabildiği oranda zararını satış yapıyor. Bu durum sürdürülebilir olmaktan tamamen çıkmıştır."

İddialı yapısal politika reformlarına ihtiyaç var

Yaşanan sıkıntılar sonucu katma değerli üretim yerine nicelik odaklı büyüme modeli cari açığı da kronik hale getirdiğini belirten Yılmaz, "Bugün geline son durumda ise sanayicilerimiz gemisini kurtarmaya çalışan kaptan pozisyonunda bulunuyor. Tabii durum böyle olunca da yabancı yatırımcı kur riski ve enflasyon belirsizliği nedeniyle Türkiye'ye daha uzak duruyor. Çözüm için acilen yeni bir şeylerin yapılmasını ve büyümenin temellerini iyileştirmek için iddialı yapısal politika reformlarına ihtiyaç olduğunu da düşünüyoruz" dedi.

Öncelikle kur politikasında gerçekçilik olması gerektiğini söyleyen Yılmaz, "Üretici ve ihracatçının nefes alması için

döviz kurlarının piyasa dinamikleriyle uyumlu hareket etmesi sağlanmalı. Enflasyonla mücadelede kararlı, radikal adımlar atılmasına devam edilmeli" diye konuştu.

Yılmaz yapısal politika reformlarına için atılacak adımları şöyle sıraladı:

● Üreticiyi destekleyecek hedef ve uygun maliyetli yeni kredi programları da devreye alınmalı. Sanayicilerin krediye erişim kolaylığı sağlanmalı ve faizler bir an evvel geriye çekilmeli.

● Arge ve teknolojik yatırım teşvikleri daha fazla desteklenmelidir.

● Enerji ve hammede bağımlılığını azaltma noktasında yenilebilir enerji kapasite yatırımları hızlandırılmalı.

● Eğitim ve beceri eğitimi artırılmaya yönelik yeni çalışmalar, yatırımlar ve iş gücü piyasasında üretkenliği arttırmak, yeni teknolojilerin yayılmasını sağlamak ve iş gücü katılımını arttırmak için yeni teşvik edici önlemler de sağlanmalı.

Başkanı
Yılmaz